

โฆทนาสาธุสาร

ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๕๗

พระธรรมเทศนาโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวง

๘๖ พรรษา

เรื่อง อริยสัจ ๔

วันพุธที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๖

โฆทนาสาธุกับทุกคนตั้งใจฟังเพื่ออบรมจิตใจให้เจียบให้สงบให้ว่างถ้าเราไม่เจียบไม่สงบไม่ว่างฟังชานไปก็ฟังเทศน์ฟังธรรมไม่รู้เรื่องเพราะจิตเรามาว่าไปคิดทางอื่นไม่สนใจในการฟังไม่เคารพผู้แสดงแล้วก็จิตใจเราไม่เชื่อถือนั้นแหละเป็นเหตุให้ฟังเทศน์ฟังธรรมไม่รู้เรื่อง ฉะนั้นการที่เราจะฟังเทศน์ฟังธรรมรู้เรื่องก็ต้องมีความตั้งใจความตั้งใจนั้นแหละเป็นสมาธิมันมีอยู่ในทุกเรื่องแล้วก็ทุกกิจการงานต้องมีสมาธิในการทำงานถ้าเราไม่มีสมาธิตั้งใจทำงานงานก็อาจจะเสียล้มเหลวหรือชักช้าไม่ทันการทุกอย่างสำเร็จแล้วที่ใจมีใจถึงก่อนมีใจเป็นหัวหน้า

พระองค์ไม่ได้บอกสำเร็จด้วยคาถาเพราะฉะนั้นอย่าไปสนใจสวดมนต์บ่นคาถาอะไรหรือแม้กระทั่งน้ำมนต์อะไรก็อย่าไปเชื่อถือเลย เอาจิตเรานั้นแหละเอาความเพียรสร้างขึ้นมาด้วยกำลังใจที่ปรารถนาต้องการ

ถ้าเราไม่มีความเพียรไม่มีความปรารถนาต้องการทุกอย่างก็จะไม่เกิดขึ้นตามความพอใจ เพราะทุกอย่างมันสำเร็จได้ที่ใจ ไม่ได้สำเร็จด้วยการท่องมนต์บ่นคาถาถึงสวดเข้าสวดเย็นก็แค่นั้นแหละเป็นการล้างอารมณ์ขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์แล้วก็ยึดติดวันไหนไม่ได้สวดก็ไม่สบายใจถ้าจิตใจเรายังมีอุปาทานในการยึดติดในการสวดมนต์หรือในการทำกิจอย่างอื่นไม่คิดทำจิตให้ว่างยากนักยากหนายจะไปสู่พระนิพพานได้

กรรมเวรวิบากกรรมเวรถ้าเราทำจิตให้ว่างเราก็จะได้ตัดภพชาติไปได้เยอะเยอะมากมายตัดอารมณ์ไปให้ได้

อัสวัคขยญาณก็คือต้องตัดอารมณ์เนี่ยอารมณ์คืออารมณ์ทุกชนิดอารมณ์คือรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์นี้เป็นตัวอัสวะมักดองขังไว้ในใจเราเหมือนปลาเค็มบ้างเหม็นอ่อนผักกาดดองบ้างแล้วเพื่อเอาไว้กินใหม่เนี่ยเพราะฉะนั้นเราต้องรู้ความจริงเมื่อเรารู้ความจริงแล้วเราก็จะได้เข้าใจไม่ลังเลสงสัยในการที่จะประ

พฤติกรรมปฏิบัติเพื่อนำจิตตนให้เข้าถึงมรรคผลนิพพานในชาติปัจจุบันนี้ไม่ต้อง
องรอชาติหน้าชาติไหนไม่ต้องนอนรอความตายแม่เราป่วยไข้เจ็บสบาย
แต่ทำจิตใจเราให้ว่างเพราะพระพุทธเจ้าสอนด้วยพระมหากรุณาธิคุณนั้น
นั้นเหมือนกันว่าสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะสละทรัพย์และอวัยวะเพื่อรักษา
ชีวิต สละทรัพย์อวัยวะและชีวิตเพื่อรักษาธรรม ธรรมนั้นได้แก่อะไร?
ธรรมนั้นได้แก่นันทตาธรรมคือความว่างทั้งหมดต้องทำจิตให้ว่างแม่ป่วย
ไข้เจ็บไม่สบายขนาดไหนเพราะทำจิตใจให้ว่างเปล่า

มันจะตายก็ไม่ต้องกลัว

เพราะฉะนั้นการเกิดแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายต้องป่วยต้องตายเนี่ยเป็น
นของธรรมดาของโลกแล้วก็ป็นธรรมที่เราควรพิจารณาตั้งใจไว้เนืองๆว่า
าเนี่ยไม่ช้าเดี๋ยวเราก็จะตายเข้าไปแล้วยังไม่ได้สร้างกรรมทำความดีให้
แก่ตัวเองเลย ไปมั่วโลภมั่วโกรธมั่วหลง มีราคะโทสะโมหะมานะทิฏฐิ
มีความอิจฉาพยาบาทอาฆาตแค้นเนี่ยพวกเนี่ยตัวบั่นทอนพลังใจพลังสมา
ธิไม่ให้เรามีจิตตั้งมั่นเพราะฉะนั้นเราต้องทำจิตตั้งมั่นไม่หวั่นไหวคิดว่า
ไหนๆก็จะตายแล้วขอให้ได้ทำความดีเพื่อตัวเองเถอะ

เนี่ยแค่นี้เราก็จะได้ภูมิใจตัวเองว่าเราเนี่ยได้ทำและสร้างให้แก่ตัวเอง
เหมือนเราสร้างบ้านด้วยความจริงใจสร้างสำเร็จแล้วเหมือนมีที่พึ่งนึกจะนอน
อนเมื่อไหร่ก็ได้ ถ้าเราไม่มีที่พึ่งทางใจแล้วก็เหมือนกับคนอนาถา
เหมือนคนจรหมอนหมิ่นไปทั่วหมดไม่มีที่พักเหมือนกับพวกอพยพนั้นแห
ลจะกินจะนอนอะไรก็ไม่รู้ว่าจะได้กินเมื่อไหร่จะได้นอนเมื่อไหร่จะอดอ
ยากจะทุกข์ยากแสนเข็ญอะไรเนี่ยเราก็นึกถึงสัตว์เดรัจฉานทั้งหลายเนี่ย
ที่เราเห็นมันอยู่เนี่ย

ถ้าเราไม่สร้างกรรมทำดีไว้พลาดไปเป็นสัตว์เดรัจฉานเราก็จะทุกข์ยากไป
ทุกวันเนี่ยท่องเที่ยวไปหากินหาอยู่ทำนาทำไร่ไม่ได้

ต้องหาเลี้ยงตัวด้วยปากด้วยท้องตัวเองนั้นเนอะเดินไปวิ่งไปดมไปเนี่ยเพร
าะฉะนั้นเราเนี่ยต้องโอบนโยน้อมเข้ามาสู่ตัวเราเอาสัตว์ทั้งหลายเนี่ยมา
เป็นเครื่องเตือนใจเราไม่ให้เราประมาท

ถ้าเราประมาทแล้วพลาดไปแล้วไปตกนรกไปเป็นเปรตเป็นอสุรกายสัตว์
เดรัจฉานเนี่ยสัตว์เดรัจฉานเนี่ยอย่างเบาแล้ว

เพราะฉะนั้นเราก็อาศัยพวกเนี่ยเป็นตัวอย่าง

แล้วเราก็คิดว่าถ้าเราไปเกิดเป็นมันบ้างเราจะเป็นยังงัยเราจะทุกข์ยากข
ขนาดไหน เพราะฉะนั้นเราจะไม่เอาวัดเอาเปรียบใคร ไม่เห็นผิดเป็นชอบ
เอาวัดเอาเปรียบไปโกงเขามากินเอาไปฆ่าเขามากินขโมยเขามากินไปป
ระพฤติผิดกาเมมากินไปหลอกลวงมากินเนี่ยแล้วก็มาเพลิดเพลินมั่วเมา

หลายาทั้งหลายเนี่ย

เราจะเห็นว่าชีวิตที่ไม่มีความหมายเลยเป็นโมฆะบุรุษโมฆะสตรีเกิดมาเสียชาติเปล่า เพราะฉะนั้นเราต้องทำจิตของเราให้วางไว้ยืน เดิน นั่ง นอนก็ให้วาง

เราทำสิ่งที่ควรทำกิจกรรมประจำวันเรามีหน้าที่ประจำอะไร?

เราก็ไปทำอันนั้นไม่ต้องหวังให้ใครมาช่วยเราถ้าเขามาช่วยเรานั้นแหละมันมีหนี้ทางใจเมื่อถึงกาลสมัยเราก็ต้องไปช่วยเขาบ้างมากกว่านั้นอีกเพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงสอน *อตต หิตโต โน*

*นวา โส*ตนเป็นที่พึ่งของตนเองไม่ให้พึ่งคนอื่นนั้นนะถ้าเรามัวพึ่งคนอื่นซะเคยชินนั้นนะทีหลังเขาไม่อยู่ก็โวยวายไปด่าพ่อด่าแม่เขาบ้างหรือตัวเองทำอะไรไม่เป็นแข่งชกหักกระดูกตามหลังเขาไปอีกนั้นนะเป็นเวรเป็นกรรมทั้งนั้นเพราะอะไร?

เพราะไม่ได้ยินไม่ได้ฟังทำความเข้าใจตามพระพุทธโอวาท

พระองค์จึงสอนทุกชนิดสอนทุกเรื่อง

เพื่อให้ทุกคนนั้นนะมีความสามารถมีความภูมิใจได้ด้วยตัวเองไม่ต้องรอใครเหมือนเขาตายหรือเขาไม่อยู่

เราทำอะไรไม่เป็นทำอะไรไม่ได้งอมืองอเท้ารอความตายอยู่นี้เป็นเครื่องเตือนใจที่พระองค์สอนนี้อยู่ในโลกนี้เนี่ยอยู่ด้วยความคับแค้นด้วยไม่ใช่ว่ามีอยู่ที่ด้วยความสุขกายสบายใจนั้นก็เฉพาะบุญ

เมื่อเราเสวยผลบุญแล้วเราก็แสวงหาบุญที่จะทำบุญเพิ่ม

ไม่พอใจยินดีในแค่นั้นเพราะว่ามันกินไปใช้ไปทุกวันก็หมดไปสิ้นไปอนิจจังไปมันหมดได้ทุกอย่างมันหมดไปตามสภาวะยิ่งทำผิดทำชั่วแล้วมันก็ต้องไปเสียค่าปรับไหมสิ่งทีเงินทองทุกบาททุกสตางค์ทีได้มานั้นนะคือคุณค่าของความดีหรือสมบรูณ์ด้วยบารมีแต่เราไปเสียค่าปรับไหมแสดงว่า

เราต้องไปชดเชยความชั่วของเราที่จะต้องเสียเงินเสียทองมากมาย แต่ก็ยังไม่พ้ออีกแค่นั้นมันยังไม่พ้อทางโลกเขาปรับแค่นั้นแต่ในทางโลก

ทิพย์ที่มีบาปมีเวรมีกรรมยังต้องไปใช้หนักหนาสาหัสมากกว่านั้นอีกเพราะฉะนั้นเรารู้ว่าทุกอย่างนั้นนะมีทั้งคุณทั้งโทษ

ถ้าเราไม่รู้จักเลือกเอาคุณแล้วก็ทำจิตให้วางจากโทษเราก็จะต้องได้รับทุกข์รับโทษแน่นอน

ถ้าเราเลือกเอาคุณความดีได้เลือกเอาผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนาได้ด้วยในการทำจิตทำใจให้วางเปล่า

อย่างซื่ออย่างตรงถึงแม้โอกาสที่จะเอารัดเอาเปรียบคนอื่นได้เราก็ไม่ทำเพราะถึงคราวกรรมให้ผลเราก็จะต้องถูกเอารัดเอาเปรียบถึงเวลาเราเอา

ขามานี้กว่าเราเอามาแค่พอกินพอใช้แต่พอถึงเวลากรรมให้ผลเนี่ยมันเอาหมดเนื้อหมดตัวเลย

เพราะฉะนั้นหลายเท่าถ้าเราเอามาของคนดีมันก็จะได้มีโทษมาก

ไปเอาของคนชั่วมันก็ลดน้อยตามไปตามคุณความดีของบุคคลหรือของบุคคล

ถ้าเราเอาของผู้ที่มีคุณความดีมากก็จะมีโทษมากเราไปเอาของคุณความดีน้อยก็มีโทษน้อยนั่นแหละที่ไม่มีโทษเลยไม่ต้องวางอย่างเดียวคือไม่ต้องทำเพื่อจะได้ไม่มีโทษเหมือนพระองค์สอนศีลละเว้นทุกอย่าง

สมาธิตั้งใจมันกับความละเว้นนั่นแหละสมาธิท่ามกลางก็คือสมาธิต้องตั้งใจมันในการละเว้น ปัญญาเหตุผลรู้เหตุผลว่า

ทำอย่างไรเราจึงมาละมาเว้นเรารู้ว่าถ้าเราไม่ละไม่เว้นแล้วเราจะมีโทษมีทุกข์มีเวรมีกรรมเนี่ยปัญญารู้เหตุรู้ผลเป็นอย่างนี้เพราะธรรมมีทั้งอย่างต่ำอย่างกลางอย่างสูงสุดก็เพื่อให้สมฐานะความเป็นอยู่ของตัวเองให้รู้จักเลือกเฟ้นเอา นั่นนะ

ธัมมวิจยะเลือกเฟ้นธรรมที่เราสมควรมาปฏิบัติทางโลกทางธรรมหรือเพื่อความพ้นทุกข์สุดยอดทุกวันเวลานี้ก็มีค่าทุกวันทุกเวลาถ้าเราปล่อยค่าคือการทำความดีให้ผ่านไปก็เหมือนกับชีวิตเราไม่มีค่า

แต่การทำจิตให้ว่างนั่นนะมีค่าอัปมาโณเลยเพราะใครๆเราไม่มีทุกข์ไม่มีเวรไม่มีกรรมเราพ้นเวรพ้นกรรมได้มากมายเลยนะเดี๋ยวมานึกว่าความว่างไม่มีค่าแต่ว่าสุดยอดของความดีทั้งหมดนั่นแหละเหมือนกับความสำเร็จอะไรๆก็สำเร็จหมด สำเร็จแล้วว่างไหม? สำเร็จแล้วก็ต้องว่าง

ความว่างเหนือความสำเร็จเพราะฉะนั้นเราต้องทำจิตของเราให้ว่างเพื่อให้เหนือความสำเร็จเพราะงานต่างๆทำเท่าไรก็ไม่รู้จักจบอย่างถ้าเวียนว่ายตายเกิดอยู่เนี่ยยังต้องทำอีกเยอะตอนนี้เป็นโอกาสที่เราโชคดีแล้วที่เรา รู้จักพระพุทธศาสนาได้ยินได้ฟังธรรมโอวาทของพระพุทธเจ้าอันนำมาเอามาประพฤติปฏิบัตินี้ถือเป็นโอกาสดีแล้วต้องรีบฉวยเอาแล้วเดี๋ยวแก่เดี๋ยวเจ็บเดี๋ยวตายแล้วไม่มีใครที่มาสอนเราอีกถ้าเราไม่ยึดเอามาเป็นสรณะที่พึ่งเราก็จะต้องหมดไปสิ้นไปเหมือนครูบาอาจารย์ทั้งหลายก็ตายกันมาตั้งเยอะแยะแล้วทิ้งเราไปแล้วบายบาย

ไปแล้วจำไว้บายบายทุกคนว่างบายบายแล้วก็ว่างไปเนี่ยนั่นแหละที่อาตมาสอนไว้วันก่อนๆนะเพราะฉะนั้นเราก็จะต้องพยายามไอ้สิ่งไหนไม่ติมันก็บายบายชะบ้างไม่เข้าไปยุ่งไปเกี่ยวแล้วเลิกละเว้นเป็นศีล

ละเว้นคราวใดก็เป็นศีลคราวนั้น

ปฏิบัติธรรมก็คือทำจิตให้ว่างคราวใดก็เป็นธรรมะคราวนั้นเพราะธรรมอ

นัตตาธรรมเป็นธรรมะสูงสุดของพระพุทธเจ้าถ้าใครทำจิตให้ว่างได้ไม่ไปยึดติดใดๆก็ไม่มีทุกข์จากสิ่งนั้นๆไม่มีทุกข์เพราะรูป

ไม่มีทุกข์เพราะเสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์เนี่ยเหมือนตาไปเห็นรูปว่าว่างเราก็ไม่มีทุกข์เพราะรูป

ได้ยินเสียงก็ว่างไม่มีทุกข์เพราะเสียง ได้กลิ่นก็ว่างไม่มีทุกข์เพราะกลิ่น ไม่ได้ลิ้มรสเลยเที่ยงแล้วไม่กินก็ว่างจากรส กายไม่สัมผัสเย็น ร้อน อ่อน แข็งก็ว่างจากเย็น ร้อน อ่อน แข็งนั่นแหละ

ใจไม่รับอารมณ์ใจว่างรับรู้ไม่รับเก็บแล้วก็ว่างนั้นนะใจเราก็ไม่มีทุกข์เพราะใจเราเป็นสถานีกลางที่เราจะต้องฝึกฝนอบรมให้เคยชินให้ว่างขึ้นให้เคยชินแล้วมันจะชำนาญในความว่างแล้วมันก็จะรวดเร็วปลดทุกข์ได้รวดเร็วว่างทุกข์ผ่านทุกข์พ้นทุกข์ได้รวดเร็ว นั่นนะต้องฝึกหัดเอาไว้ทุกวัน

แรกๆเราก็ยังไม่ชำนาญไม่เคยชินเราก็ภาวนาว่างๆไปก่อนพูดเข้าหูไปสู่ใจในขณะที่ยืน เดิน นั่ง นอนจะกินข้าว

อุจจาระปัสสาวะก็ว่างๆเห็นความว่างรู้ความว่างความว่างหมดไปจากเราหมดไปจากตัวเหมือนเราอุจจาระปัสสาวะนั้นแหละเราถ่ายทุกข์ปลดทุกข์เราก็พิจารณาไปเป็นธรรมทั้งนั้นแหละเรากินเข้าไปเราถ่ายออกมาเนี่ยอันนี้จึงไม่เที่ยง เป็นทุกข์

เป็นอนัตตาไม่มีตัวตนแล้วก็ตัวเราเต็มไปด้วยของไม่สะอาดแน่ชัดซ้ำหุ้หุ้ ฟันอะไรต้องแปรงต้องล้างต้องอาบน้ำชำระกายเนี่ยเหงื่อไคลทั้งหลายเนี่ยเพราะฉะนั้นทุกอย่างเป็นความจริงเราพิจารณาตัวเองธรรมะอยู่ที่ตัวเองที่พระพุทธเจ้าว่ากายยาววาหนาคีบหนึ่งศอกกำมาเนี่ยเพราะฉะนั้นทุกคนก็มีด้วยกันทุกคนแต่ทุกคนไม่มีปัญญาไม่ได้พิจารณาจึงไม่รู้ว่าเป็นธรรมอยู่กับธรรมแต่ไม่รู้ธรรมเพราะฉะนั้นเราก็ต้องให้รู้เอาไว้ด้วยอยู่ที่ตัวเราเองนั่นแหละยืน เดิน นั่ง นอนเราก็เห็นแล้วอ้อ! เดียวก็ยืน เดียวก็นั่ง เดียวก็นอน

เนี่ยอันนี้จึงเสมอเนี่ยเปลี่ยนทุกอิริยาบถอิริยาบถบังทุกข์ตาเขาพอมันทุกข์ก็เปลี่ยนพอมันทุกข์ก็เปลี่ยนนั่งนานทุกข์ก็เปลี่ยนยืนนานทุกข์ก็เปลี่ยนเดินนานทุกข์ก็เปลี่ยนนอนนานทุกข์ก็เปลี่ยนอยู่กับธรรมะเพราะฉะนั้นเราก็ต้องรู้ว่าเนี่ยเป็นธรรมะที่พระองค์สอนให้พิจารณา

การพิจารณาก็คือทำความเข้าใจเมื่อเราเข้าใจแล้วเราก็จะได้ทำจิตให้ว่างจากความเข้าใจด้วยแล้วเราจะได้ไม่มีทุกข์กับสิ่งเหล่านี้เพราะเราเข้าใจแล้วเราไม่ยึดติดแล้วยืน เดิน นั่ง

นอนเป็นสภาวะที่มันเปลี่ยนแปลงทำให้เรารู้เราเห็นเราเข้าใจไม่ต้องมาที่

วัดก็ได้ถ้าเรารู้เราเข้าใจแล้วที่บ้านนั่นแหละที่ว่าครอบครัวที่ถูกครอบถูก
อยู่ในครว้นนั่นแหละต้องเตี้ยก็กินเตี้ยก็หิวเตี้ยก็ทำหุงต้มนั่นแหละครอบ
ครว้ติดอยู่ในครอบครัวนั่นแหละไปไหนไม่รอด

อย่างพระนี่ไปบิณฑบาตที่พระพุทธเจ้าว่าคฤหัสถ์หรือฆราวาสจะปฏิบัติ
ให้บริสุทธิ์ดุจสังข์ขัดเป็นไปไม่ได้ทำไมจึงเป็นไม่ได้?

เพราะว่ายังเกิดวิตกวิจารณ์สังขารปรุงแต่งต้องหาข้าวมาหาน้ำหาไฟมาเอ
ามาหุงต้มอย่างพระก็พิจารณาไปเดินไปพิจารณาไปติดต่อกันแล้วแต่รู้อาก
ารใครจะให้หรือไม่ให้ไม่ให้เราก็เดินไปเรื่อยๆแล้วก็พิจารณาเห็นคนแก่

คนเจ็บคนตายสัตว์เล็กสัตว์น้อยสัตว์ตายเราก็ปลงวางไปด้วย

โอปนยิกอน้อมเข้ามาสู่ตัวว่าเราก็ต้องมีความตายเช่นนั้น

มีความเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นเช่นนั้น

เนี่ยเราจะได้ว่าเนี่ยการที่เราได้รู้แบบนี้เนี่ยเราฝึกแบบนี้แสดงว่าเรามีเห
ตุมิผลมีปัญญาไม่มองข้ามความจริงเหล่านี้ไปเหมือนกับสิ่งเหล่านี้มาเตือน
หรือมาบอกหรือเป็นนิมิตเครื่องหมายให้เรารู้ว่าเนี่ยทุกชีวิตหรือทุกสรร
พลสังขารร่างกายวาจาจิตของคนของสัตว์เนี่ยมีสภาวะอันเดียวกัน

เกิดแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายเป็นแบบนี้ก็เบื่อหน่ายเนี่ยโอ้เบื่อหน่ายน
ั่นแหละเป็นเบื้องต้นของวิปัสสนาญาณ ตาเห็นรูปก็เบื่อหน่ายในรูป

หูได้ยินเสียงก็เบื่อหน่ายในเสียง จมูกได้กลิ่นก็เบื่อหน่ายในกลิ่น

ลิ้นได้รับรสก็เบื่อหน่ายในรสกายได้สัมผัสเย็น ร้อน อ่อนแข็ง

ก็เบื่อหน่ายในสัมผัสเย็น ร้อน อ่อนแข็ง

ใจได้รับรู้ธรรมารมณ์ก็เบื่อหน่ายในธรรมารมณ์เนี่ยคำว่าเบื่อหน่ายเขา
เรียกว่านิพพิทาญาณญาณเบื้องต้นเบื่อหน่ายเพราะเรา
เห็นเป็นประจำอยู่แล้วเราเห็นก็ต้องเบื่อหน่ายต้องทำความคุ้นเคยกับความ
เบื่อหน่ายเพียงแต่ได้ยินเสียงไม่เห็นตัวก็เบื่อหน่ายนั่นแหละยิ่งเห็นเราก็
ยิ่งเบื่อหน่ายเพราะฉะนั้นเราต้องทำความเบื่อหน่ายให้เคยชินเลยมันจะไ
ด้ว่างวางเฉยไปไม่อยากมองไม่อยากฟังแล้วก็ไม่อยากดมไม่อยากกินไม่
อยากสัมผัสไม่อยากจะรับรู้จะได้ว่างเนี่ยเป็นธรรมะปัจจุัตถ์ของพระพุทธ
เจ้าที่รู้ได้ด้วยตนเอง ที่ใครๆว่าเอ๊ะ! ธรรมะปัจจุัตถ์เป็นยังงัย?

เนี่ยเป็นอย่างเนี่ยตามที่อาตมาชี้ให้เห็นเนี่ยเป็นธรรมะปัจจุัตถ์เพราะทุก
คนมีเหมือนกันหมดไม่ได้ลึกลับซับซ้อนอะไรเพราะทุกอย่างเป็นปัจจุัตถ์
ทั้งนั้น รู้ได้ด้วยตัวเองเลยเข้า สาย บ่าย

เย็นกลางคืนวันใหม่ปีใหม่อะไรเนี่ยทั้งนั้นแหละเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความไม
มีเที่ยงเป็นทุกข์เป็นอนัตตาให้เรารู้ให้เรามีความเข้าใจ

เราไม่ต้องรอให้ใครมาบอกเพราะเรามีทุกคนมีปัญหาหมดเราไม่ใช่คนป

ญญาอ่อนหรือเป็นปัญหานิ่มหรือเป็นสมาธิสั้นดาวชินโดมอะไรพวกนี้
นั่นนะเราจะต้องรู้ต้องมีความเข้าใจเราจะต้องมีความพิจารณาทุกวันแล้ว
เราต้องความเบื่อน่าให้ได้ว่าเราเกิดแล้วต้องแก้ต้องเจ็บต้องตายเบื่อน
น่าแม่ความเกิดถ้าเราไม่เกิดซะได้ก็ไม่ต้องมาแก้ไม่เจ็บไม่ตายเพราะค
ความเกิดนั้นแหละเป็นทุกข์ความแก่นั้นแหละเป็นทุกข์ความเจ็บป่วยไข้เป็
นทุกข์ความตายเป็นทุกข์ ที่มาเราต้องกำหนดรู้ทุกข์ตรงนี้
แล้วทุกข์ที่เราอาศัยรูป อาศัยเสียง อาศัยกลิ่น อาศัยรส
อาศัยโผฏฐัพพะสัมผัสเนี่ยทุกข์
ทุกข์เป็นของควรกำหนดรู้ตามพระพุทธโอวาทเนี่ยทุกข์เป็นของควรกำห
นตรู้ต้องรู้ทุกข์แบบนี้ จะได้มีรายละเอียดมากขึ้น
มองไปที่ไหนก็เป็นทุกข์ทั้งนั้นเห็นรูปก็เป็นทุกข์ ได้ยินเสียงก็เป็นทุกข์
ได้กลิ่นก็เป็นทุกข์นั่นนะที่เราเห็นนะเป็นทุกข์ทั้งนั้นเลย
เมื่อเราเห็นทุกข์แล้วเราก็จะได้เข้าใจในทุกข์แล้วเราก็จะได้ทุกอย่างที่เร
าเห็นนั้นแหละที่ว่ามันเป็นทุกข์เพราะอะไร? เราก็หาทุกข์
สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์คือค้นหาความอยากอยากได้อย่างอยากเป็น
อยากได้รูป อยากได้เสียง อยากได้กลิ่น อยากได้รส
อยากได้โผฏฐัพพะสัมผัส อยากได้ธรรมารมณ
เนี่ยค้นหาความอยากก็คืออยากตรงนี้ อยากที่รูป ที่เสียง ที่กลิ่น ที่รส
ที่โผฏฐัพพะสัมผัส ที่ธรรมารมณที่จิตเราเนี่ย
เมื่อพระพุทธเจ้าสอนว่าสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ก็คือค้นหาเนี่ยมันอยากตรง
นี้ นิโรธะความดับทุกข์ก็คือดับทั้งทุกข์ด้วย
ดับทั้งสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ด้วย
นั่นนะที่บอกเนี่ยแล้วก็ เป็นทุกข์ด้วยแล้วเป็นสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ด้วยรูป
ป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณเนี่ยเป็นสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์
เมื่อเรารู้ทุกข์รู้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์แล้ว ทำจิตให้ว่างไป
เราก็ไม่มีทุกข์แล้ว เราก็ไม่มีสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์แล้ว
มรรคเป็นหนทางเข้าถึงความพ้นทุกข์ดับทุกข์ความเจริญให้มากทำให้ม
ากทำยังงัย? ตาเรารู้ทุกข์เรื่อยไปเราดับทุกข์เรื่อยไปว่างไปเรื่อยๆว่าง
ว่างดับ ว่างดับ ว่างดับว่างดับทุกสิ่งๆที่ตาหูได้ยิน จมูกได้กลิ่น
ลิ้นได้รสรส กายได้สัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็งเนี่ย
เราก็ดับทำจิตให้ว่างไปจากสิ่งเหล่านี้เรานั้นแหละเป็นวิธีการที่เราจะดับ
ทุกข์พ้นทุกข์หรือผ่านทุกข์หรือวิมุตติหลุดพ้น ถ้าเรารู้แบบนี้หรือยสัง
๔เนี่ยมีเนื้อหาสาระตามเป็นจริงอย่างเนี่ย แต่ไม่ต้องเหมือนพระพุทธเจ้า
เพราะพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงญาณความรู้มากมายแล้วคนสมัยนั้นเป็นคน

ทิวฏฐิละเอียดมีความเห็นอย่างละเอียดพระองค์จึงแสดงความเห็นอย่างละเอียด

อย่างอาตมาเป็นคนหยาบก็ชี้เห็นหยาบๆอย่างนี้แต่ก็เป็นอริยสังค๔เหมือนกัน ถ้าเราทำได้ก็ปฏิบัติตามนี้อริยสังค๔ก็มีแค่นี้

ที่เห็นทุกขก็รู้ทุกขเห็นทุกขก็รู้ทุกขแล้วก็รู้เหตุให้เกิดทุกข

สมุทัยเราก็ต้องรู้ความว่างจากสมุทัยคือละตัณหาก็คือละทุกขนั้นแหละ เนียสำคัญอยู่ที่การละทุกขละเวณก็คือศีลนั้นแหละ

รวมแล้วต้องละเวณเอาศีลนั้นแหละมาเป็นเครื่อง

ละเวณทุกขละสมุทัยที่จะทำให้เกิดทุกข

ละเวณแล้วก็ว่างก็เป็นนิโรธะดับทุกข

แล้วก็ปมรรคเป็นหนทางเข้าถึงความพ้นทุกขดับทุกขด้วยเนียศีลตัวเนีย

ย สีเลนะ สุคะติง ยันติจะมีสุขก็เพราะศีล สีเลนะ

โภคะสัมปะทาจะถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์สมบัติหมายถึงอริยทรัพย์ก็เพราะศีลเนีย สีเลนะ นิพพุติง

ยันติผู้ที่จะไปสู่พระนิพพานก็เพราะศีลเนียต้องละเวณแบบนี้แล้วจิตเราว่างแล้วเราเข้าใจศีลแล้วเข้าใจธรรมะคือความว่างแล้วจิตเราไม่ยึดติดในสิ่ง

ต่างๆแล้วนั้นแหละจะเข้าสู่นิพพานัง ปรมัง สุขุญังแล้ว

เนียธรรมะของพระพุทธเจ้าอยู่กับตัวเราๆอย่างนี้เป็นชีวิตประจำวันด้วยทุกคนถ้ามีปัญญา ก็สังเกตุได้รู้ได้เข้าใจชัดแล้วก็ป้งจัดตั้งไม่ต้องไป

ปถามใคร

ทุกคนมีทุกขทุกคนมีสมุทัยเหตุให้เกิดทุกขทุกคนสามารถดับทุกขได้ด้วยตัวเอง คือทำจิตให้ว่าง

แล้วทุกคนที่จะเข้าถึงมรรคได้ก็ด้วยความว่างนั้นแหละความว่างนั้นแหละเป็นมรรคหนทางเข้าความพ้นทุกข

เพราะฉะนั้นไม่ใช่ของลึกลับซับซ้อนอะไรต้องว่าไม่ใช่ของลึกลับซับซ้อนอะไรอริยสังค๔ก็มีใจความอย่างเนีย ถ้าเราเข้าใจได้

เราก็เข้าใจมรรคผลได้นั้นเนาะ

มรรคการทำจิตให้ว่างนั้นเนาะเป็นมรรคแล้ว ทีหลังมันว่างอย่างบริสุทธิ์ ว่างทุกสิ่งทุกอย่างทั้งภายในภายนอกก็เป็นผลแล้ว เป็นอริยผล

ถ้าใจเราตัดขาดเป็นสมุทเฉทไม่ยึดติดใดๆในโลกทั้งภายในภายนอกก็ได้เข้าสู่ผลคืออรหัตผลไม่ใช่ต้องผ่านพระโสดา

สกิทาคานันเรื่องนิดหน่อยจิบจ้อยอย่างนี้

แต่สำหรับคนมีปัญญามากท่าน

ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่ารู้ได้ในอาสนะนั้นเองพอพิจารณาเห็นเรานั่งพิจารณา

ณาหรือยื่นพิจารณาหรือเดินพิจารณาหรือนอนพิจารณาเนี่ยในที่เดียวกัน
นแหละ

สามารถสำเร็จพระอรหันต์ได้เลยถ้าเราพิจารณาเห็นจิตไม่ยึดติดสิ่งที่เคย
เป็นทุกข์กับสิ่งเหล่านี้มาก็กายออกหมดวิราคะแปลว่ากายออก

เวลาโคเสฏฐโฐ ธรรมานัง สัพพันตัง

นิโรธะธัมมันตึเนี่ยเราจะพ้นทุกข์ก็ด้วยวิธีการนี้ตามแนวทางที่พระองค์แ
สดงอริยสัจ๔ไว้เป็นแค่นี้ ถ้าเราทำความคุ้นเคยยืน เดิน นั่ง

นอนก็ต้องเอาหลักนี้ทำจิตให้ว่าง

นั่นนะทั้งวันทั้งคืนทั้งเดือนทั้งปีเลยไม่ใช่ทำแค่ชั่วโมงสองชั่วโมงนั่งชั่วโมง
สองชั่วโมงสามชั่วโมงแล้วก็ไปคุยกันไม่ได้เรื่องหรือกขยะอารมณ์มะ
ริงอารมณ์เพียบยืน เดิน นั่ง

นอนแล้วก็ใช้ปัญญาเนี่ยใครครวญพิจารณาธรรมตามที่อาตมาแนะนำ
เนี่ย เดี่ยวจะถามพระอาจารย์รู้ได้ยังไง? ก็รู้ได้ตามที่อาตมาพิจารณาเนี่ย
อาตมารู้แล้วอาตมาก็เลยเอามาสอนโยมให้โยมตามรู้อาตมาให้รู้ตามนั้น
นะ ไม่งั้นถ้าไม่มีตัวอย่างไม่มีใครผู้รู้ใครมาสอนเราจะทำเป็นเองได้งัย

ผู้ที่จะตรัสรู้เองก็คือพระพุทธเจ้านั้นแหละเป็นผู้ตรัสรู้เอง

ถ้าเป็นสาวกสาวิกาก็เป็นอนุพุทธะเป็นผู้รู้ตามเห็นตาม

เพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้ตามเห็นตามเข้าใจแล้วเราก็เห็นทางที่จะพ้นทุกข์แ
ลวต้องว่าอย่างนี้เห็นทางพ้นทุกข์ไม่ต้องงมงายไปกับใครเนี่ยเราเห็นทุก
ข์อยู่ทุกวันเลย

แล้วเราจะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นใดๆเลยที่เราจะไปทะเลาะทุ่มเถียงกับใ
ครๆเลย

ไม่ควรไปทะเลาะวิวาทกับใครๆให้เสียเวลาของเราเลยเพราะอะไร?

เราเสียเวลามากกับคนเหล่านี้เยอะแยะมากมายเลย

อาตมาจึงบอกเรื่องของเราไม่ยุ่งเรื่องของเราจะได้จบได้สิ้นก็เนี่ย

เพื่อตัดกังวลตัดภาระ เพื่อให้จิตเราว่างได้รวดเร็ว

เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างเนี่ยมันรู้ได้ที่ใจเรา

แต่อาศัยใจเรานั้นนะเป็นตัวรู้ผู้รู้หรือจิตวิญญาณคือรู้สัมปชัญญะก็รู้

รู้จิตรู้สตินั้นแน่คือรู้แล้วก็ให้อยู่ในรู้ก็คือรู้ว่าเป็นธรรมเป็นวินัย

รู้ธรรมก็อนัตตาธรรม

รู้วินัยก็ละเว้นเนี่ยเขาเรียกว่ารู้เข้าไปในรู้เพราะฉะนั้นคนที่ไม่รู้เข้าไปใน
รู้อันนี้มันก็เดี๋ยวมันก็ลืมแล้วก็ทำไม่ได้

หาว่ายากบ้างเพราะขาดความเพียรขาดความพยายาม

ครูบาอาจารย์ทั้งหลายก็พยายามที่จะชี้แนะแต่ว่าบางทีบางครั้งบางคราว

หัวเราไม่ถึงเองไปโทษครูบาอาจารย์ไม่ได้

เพราะเราไม่ได้รู้ไม่ได้ปฏิบัติอย่างที่ครูบาอาจารย์ปฏิบัติ

แต่ท่านก็พยายามสอนเราจริงง่ายๆเนี่ยไม่ต้องยาก

ไอ้สิ่งที่เราไม่รู้ไม่เห็นอีกเยอะแยะมากมายนั้นเนาะ

ถ้าเรารู้เราก็จะยิ่งตื่นเต้นหรือเพลิดเพลินไปหรือยึดติดเป็นอุปาทานเป็นสั

ญญาอุปาทานอีก เพราะฉะนั้นเราก็ไม่จำเป็นที่จะไปสอดรู้สอดเห็น

เรารู้เท่าที่เรารู้นี้แหละเพื่อให้จิตเราพ้นจากการล้งเล่งสยหรือสั๊กกายทิ

ฏฐิ วิจิกิจฉา สัลลพตปรามาสนี้ เพื่อไม่ให้เกิดราคะ ปฏิฆะ ไม่มีรูปราคะ

อรูปราคะ มานะทิฏฐิ อวิชชาเนี่ยเพื่อจะว่างเปล่า

การที่เราทำอย่างนั้นเพื่อความว่างเปล่าคืออนัตตธรรมมีธรรมเป็นเครื่อง

หมายจุดเด่นเป็นธรรมที่เราตั้งเป้าหมายเอาไว้เพื่อความพ้นทุกข์โดยชอบ

บ

คำว่าพ้นทุกข์โดยชอบคือเราต้องทำได้ด้วยตัวเราเองพระพุทธเจ้าพระธ

รรรมเจ้าพระอรหันต์เจ้าเป็นเพียงผู้บอกเรา

ฉะนั้นเราต้องทำเองปฏิบัติเองเหมือนกับครูเขาเราเขียนหนังสือไม่เป็นเข

าก็จับมือเขียนแล้วก็หัดทีหลังแล้วเขาก็จะไปพยายามทำตามที่ครูสอนนั้น

นแหละ เหมือนพ่อแม่จับให้ยืนตั้งไข่ จับให้เดินนั้นนะเหมือนกันอันนั้น

ต้องมีครูผู้สอน ครูคนแรกก็คือพ่อแม่ นั่นแหละ

ครุรองลงมาก็เป็นครูบาอาจารย์เนี่ย

เพราะฉะนั้นทุกข์ทั้งหลายเกิดแต่เหตุ

เกิดจากใจที่เราไปไม่รู้จริงเห็นแจ้ง

งมงายเนี่ยเชื่อคนอื่นบางเชื่อไปตามรูป เชื่อไปตามเสียง

เชื่อไปตามกลิ่น เชื่อไปตามรส

เชื่อไปตามสัมผัสแล้วก็ได้รับทุกข์รับโทษจากการเชื่อ

เป็นขี้ข้าของอารมณ์ต้องว่าอย่างนี้เป็นขี้ข้าของอารมณ์

ทำให้เรามีทุกข์ไปหลงเชื่อตาเชื่อหูเชื่อจมูกเชื่อลิ้นเชื่อกายเชื่อใจทิ้งมงา

ยโมหะความหลง เนี่ยเราต้องพิจารณาโทษตัวเองตอนนี้ เพื่ออะไร?

เพื่อจะให้ว่างภายในรู้โทษภายใน

รู้โทษภายนอกแล้วจะได้ว่างจากโทษภายในว่างจากโทษภายนอก

ไม่งั้นเราก็จะไม่รู้จักโทษภายในเป็นยังงัยโทษภายนอกเป็นยังงัยอีก

เพราะเราไม่เคยได้ศึกษาเล่าเรียนไม่เคยได้ยินได้ฟัง

ถ้าเราได้ยินได้ฟังแล้วเราจับทางได้

เอาเป็นแนวทางได้หรือจำทางได้เหมือนเราจะไปไหนมาไหนทางนี้ไม่ผิ

ดแน่ เพราะจำทางได้ไปแล้วไม่พลาดไม่เสียเวลา

นั่นนะทางนี้ก็คือทางมรรคผลนิพพานไปทางนี้ไปนิพพานทางนี้ไปตถกนร
กเป็นเปรตเป็นอสุรกายเป็นสัตว์เดรัจฉานเพราะฉะนั้นเราก็จะต้องเลือกท
างเหมือนกันเลือกมรรคคือหนทางทางผิดทางถูกทางมรรคทางผลทางนิ
พพานเนี่ยเราต้องรู้ได้ด้วยตัวเอง เพราะสิ่งที่ทำให้เนิ่นช้านั้นนะ
อะไรคือทำให้เนิ่นช้า? ธรรมะที่เนิ่นช้ามีอะไร? นีวรณธรรม
กามฉันทนีวรณาฆาตอย่างหนึ่ง พยาบาทนีวรณก็อย่างหนึ่ง
ถิ่นมิททความง่วงเหงาหาวนอนก็อย่างหนึ่ง อุทธัจจกุกกุกจนีวรณ
วิจิกิจฉานีวรณความฟุ้งซ่านรำคาญใจอันเนี่ยเป็นธรรมเครื่องกั้นจิตไม่
ให้บรรลุความดีเป็นมรรคาวรณสักคาวรณขวางกั้นไม่ให้จิตเข้าถึงความว
างต้องว่าอย่างนี้เดี๋ยวจะนึกว่าความดีขนาดไหน?

ความดีที่เราควรได้ควรถึงไม่ได้ไม่ถึงนั้นแหละมี๕อย่างนี้เป็นอุปสรรค
เมื่อเรารู้เข้าใจแล้วเราก็พยายามละเว้นด้วยศีล สมาธิ
รู้เหตุผลแล้วว่าไม่ดีก็เป็นปัญญา เพราะฉะนั้นศีล สมาธิ

ปัญญาก็อยู่ที่ใจเรานั้นแหละไม่ได้อยู่ที่ไหน

อยู่ที่ใจเรารู้เหตุรู้ผลรู้ดีรู้ชั่วรู้คุณรู้โทษรู้จักประโยชน์ไม่ใช้ประโยชน์
รู้แล้วต้องอุเบกขาวางเฉย

อุเบกขาวางเฉยเนี่ยเป็นตัวละโมหะความหลงเดี๋ยวจะนึกว่าดียังงัยอุเบก
ขาเนี่ยใครๆก็วางเฉยได้

แต่เรารู้แล้วเราวางเฉยเนี่ยเป็นการละโมหะความหลง

สิ่งที่เราไม่ละเนี่ยก็ทำให้เราเกิดราคะโลภะโทสะโมหะมานะทิฏฐิเยอะแยะ
ะมากมายเลย ละความโกรธก็ต้องละความรักใคร่พอใจ

ใครมาแตะต้องสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วก็โมโหฉุนเฉียวหวงแหนเสียดายหรือไม่
อยากให้อใครมายุ่งเกี่ยวเนี่ยความโกรธเยอะแยะมากมายเลยเนี่ยบานปล
ายไปอีกเยอะเพราะฉะนั้นทำจิตให้ว่างอย่างเดียว

ตัดยกหลุดไปเลยชู้ตราบเหง้าทิ้งไปเลยต้องว่าอย่างนี้

เมื่อเราชู้ตราบเหง้าทิ้งไปแล้วเราก็ไม่ให้เกิดมีที่นี้ว่างเมื่อชู้ตราบเหง้าทิ้ง
ก็ไม่มีหลักไม่มีตอเดินก็ไม่ไปชนมันไม่ไปสะดุดมันอีก

เราจะเห็นความสำคัญของความว่างเพื่อไม่ให้มีเสี้ยนหนามหลักตอตำใจ
แทงใจหรือแทงตาเรา

นั่นแหละเป็นความระมัดระวังเป็นความไม่ประมาทของเราตามที่พระองค์
สอน

ที่พระองค์สอนเราเนี่ยเพื่อให้เราไม่ให้ประมาทไม่ให้ประมาทกับอะไร?

ไม่ให้ประมาทกับอนิจจัง ทุกขัง อนัตตานิเษย

เมื่อเราไม่ประมาทแล้วคือเราจะทำยังงัยจึงเรียกว่าความไม่ประมาท?

เมื่อเรารู้ว่ามันอนิจจังแน่นอนเป็นทุกข์แน่นอนอนัตตาแน่นอนเราก็ควรท
้าให้ออนิจจังขาลงเป็นทุกข์ขาลงเป็นอนัตตาขาลงแค่นี้

ต้องว่าแค่นี้แล้วก็แค่นี้จริงๆ

ให้มันแก่เจ็บตายขาลงนั่นนะด้วยการที่เรามีศีลมีสมาธิมีปัญญาเนียเอาศี
ลละเว้นได้ขอเดียว

เดียวสมาธิมันด้วยความตั้งใจมันเดียวมันรู้ผลแล้วรู้ผลแล้วก็เข้าใจเหตุผล
นั่นนะเป็นปัญญาแล้ว เราว่าเออ!

การละการเว้นนี้ถูกต้องตามแนวทางพระพุทธเจ้า

ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นแล้วโดยธรรมดาว่าเนียไม่ถูกด้วยเหตุด้วยผลตาม
พระพุทธโอวาทแล้วสิ่งนั้นนั่นนะผิดทั้งนั้น

ต้องมาเทียบกับศีลกับธรรมแล้วก็รู้ได้ด้วยปัญญารู้ได้เป็นปัจจัยตั้งว่าเนีย
เราปฏิบัติถูกต้องหรือผิดทางผลย่อมเกิดขึ้นเรารู้ได้ด้วยตัวเราเองที่เรียก

ว่าปัจจัยตั้งไม่ต้องไปถามใคร

ทุกสิ่งทุกอย่างนี้มีอยู่ทุกวันประจำโลกทั้งตัวเราเองด้วยทั้งคนอื่นด้วย
เราก็อย่าไปหาทุกข์หาโทษเพิ่ม

ตัวเราเองก็แยะแล้วทุกข์แยะแล้วยังไปให้คนอื่นเป็นทุกข์อีกเราจะเห็นความ
มโง่ของเราเองนั่นแหละ

เราไปฟังเขาไปทำให้เขาเสียเวลาเวลาก็เป็นเวรเป็นกรรมเป็นวิบาก
ท้ายสุดเดียวเขาก็มาฟังเราบ้าง

เขาต้องมีดอกเบี๋ยเพิ่มอีกเพราะฉะนั้นเราจะได้สำเหนียกเอาไว้จำเอาไว้
พระองค์สอนให้ *อดต หนีต โน นา โถ*ตนเป็นที่พึ่งของตน

เราต้องปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือใจตนเองด้วยกำลังและเรี่ยวแรงและสติ
ปัญญาของตนเอง

เว้นไว้แต่ว่าผู้มีบุญเหมือนเศรษฐีมหาเศรษฐีฉันมีมากมายแล้วเธอไปกิน
เท่านั้นเท่านั้นก็เหลือกินเหลือใช้อีกไม่หมดนั่นนะ

ถ้าเราเจอเศรษฐีมหาเศรษฐีอย่างนั้นละก็ช่วยให้พ้นทุกข์ไปเลย

เดี๋ยวนี้กว่าทำไมจึงมาช่วยได้เหมือนพระอาจารย์ช่วยคนทุกข์คนยาก
ช่วยไปนิพพานอย่างเนีย ช่วยเพราะอะไร?

ก็เพราะอาตมามีมากแล้วจึงช่วยได้

ก็เหมือนเศรษฐีมหาเศรษฐีให้คนกินแบ่งให้เขากินเป็นเดือนเป็นปีก็ไม่หมด
เนียเพราะฉะนั้นก็จะได้ว่าคนไหนเศรษฐีตัวจริงคนไหนเศรษฐีตัวปลอม

ม

ไอ้ที่ให้แล้วให้อีกก็เพราะมีแล้วจะให้ให้ไม่รู้จักหมดคนที่ไม่อยากให้ก็เพ
ราะกลัวหมด

นั่นนะสิ่งที่ให้ไปก็คือให้ทุกขนั้นแหละคือให้พ้นไปจากการบีบคั้นของ
เรา เรามีมากก็ให้มากเราก็หมดทุกขไปมากขึ้น

เราก็ต้องมองให้เป็นธรรมให้เป็นศีลให้ละเว้นไม่ให้ยึดติด

ก่อนที่จะตายเอามาทำประโยชน์เหมือนพระพุทธเจ้าสอนให้ให้ทาน
นั้นแหละ

เอามาให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นให้เขาเป็นสุขแล้วก็แนะนำสั่งสอนให้เขา
ารู้เหตุรู้ผลมีจิตใจศรัทธาในศีลในธรรมที่พระองค์เทศน์สอนนั้นนะเป็น
นอบายวิธีการของพระองค์ที่ผูกมิตรไมตรีไว้ไม่ให้

การที่เราให้เขานะก็เท่ากับตัดตัดขาคีตศัตรูที่จะมาทำร้ายนั้นนะถ้าเราคิด
ให้ลึกลงไปเนี่ยสิ่งไหนที่เราช่วยเขาเราให้เขาเนี่ยเขาจะไม่เป็นศัตรูกับ
เราเพราะอะไร? เขาจะเห็นสำนึกในบุญคุณของเราเนี่ยเราจะได้ว่าอ้อ!

อานิสงส์มากมายเลยก็ที่เราไม่มีศัตรูแล้วเราเป็นมิตรกับเขาอีกเขาก็มาเป็น
มิตรกับเราอีกแล้วก็ยังไม่คิดร้ายเราแล้วก็ยังพยายามช่วยเหลือเราอีก

เยอะแยะมากมายเลยอานิสงส์ที่พระองค์แสดงทานเนี่ยศีลละเว้นก็ทานให้
แล้วก็ว่าง เนี่ยต้องชี้ให้รู้ว่าเนี่ยทานให้แล้วก็ว่างคือหมดไปสิ้นไป

ศีลละเว้นแล้วก็ว่าง เนกขัมมะอดใจเพื่อให้มีทานมีศีลก็เพื่อว่าง

ปัญญาารู้เหตุรู้ผลในทานในศีลในเนกขัมมะแล้วก็เพื่อว่าง

วิริยะเพียรให้ทานรักษาศีลประพฤติเนกขัมมะหารู้เหตุผลด้วยปัญญาแล้ว
ก็ว่าง

ขั้นติดทนให้มีทานมีศีลมีเนกขัมมะปัญญาแล้วก็มีความเพียรเพื่อว่างทั้ง
นั้น

สัจจะมีความจริงในในทานในศีลในเนกขัมมะในปัญญาวิริยะขั้นติดสัจจะ
ก็เพื่อว่าง

อธิษฐานปรารถนาเพื่อให้มีทานมีศีลมีเนกขัมมะปัญญาวิริยะขั้นติดสัจจะ
อธิษฐานเมตตาอุเบกขาก็เพื่อว่าง

นั่นนะเมตตา รักใคร่ในทานในศีลในเนกขัมมะในปัญญาในวิริยะในขั้นติด
ในสัจจะในอธิษฐานเมตตาก็เพื่ออุเบกขาวางเฉยว่างเพราะให้แล้วใจเรา
ไม่ยึดติดใดๆแล้ว

กว่าจะมาถึงเมตตาแล้วก็ต้องสละของรักของชอบใจนั้นแหละภายในภา
ยนอกต้องว่างจากความรักจากความเมตตา

จิตเราว่างแล้วเราจึงให้ได้ด้วยความบริสุทธิ์

ไม่ได้หวังผลตอบแทนเนี่ยเขาเรียกเมตตาความรักใคร่

ให้ด้วยปรารถนาเพื่อให้เขาเป็นสุข

เหมือนพ่อแม่ให้รักลูกให้ด้วยความเมตตา ลูก ให้ด้วยความสงสารลูก

ให้ด้วยมุกิตาพลอยยินดีลูก

เวลาลูกหลงเกินก็อุเบกขาให้โหลให้ภัยได้ใจของพ่อแม่ก็ไม่มีทุกข์เนี่ย
เยอะเยอะมากมายเป็นผลเป็นอนิสงส์ตามที่พระองค์แสดงเอาไว้ถ้าใคร
ไม่พิจารณาก็ยากที่จะรู้ยากที่จะเข้าใจ

แล้วก็เห็นว่ามันพ้นเพื่อไปหมดไม่รู้จะปฏิบัติอะไรเนี่ยแต่ถ้าเรารู้จุดหมาย
ทำจิตให้ว่างอย่างเดียวนั้นแหละจุดหมายหรือละเว้นด้วยศีล

สมาธิก็คือความตั้งใจมันมีความตั้งใจมันเพื่อให้อ่าง

เพื่อมรรคผลนิพพาน เพราะรู้เหตุรู้ผลว่าการเวียนว่ายตายเกิดเป็นทุกข์
เราก็นั่นนะเป็นปัญญาแล้วรู้แล้วเราก็ไม่มีความลังเลสงสัยแล้วในการที่จะ
มีศีลละเว้นละเว้นหมดทั้งภายในภายนอกเป็นศีลธรรมละเว้นแล้วก็ว่าง

ว่างนั้นแหละเป็นตัวธรรมะเป็นตัวอนัตตาธรรมสมบูรณ์แบบตามเนี่ยเป็น
อุคฆัตตัญญูเพียงยกหัวข้อขึ้นแสดงก็รู้แจ้งโดยพลันก็คืออนัตตาธรรมเนี่ย
ว่างหมดเลยเหมือนกับพระองค์แสดงโปรดพระพาหิยะให้ดูโลกนี้เป็นข
องว่างไม่ใช่ของเราเลยเพราะมันเป็นของว่างหมดแม้กระทั่งตัวเองก็ยังต
องตายต้องเผาต้องฝังหมดเนี่ยแค่นี้ท่านบรรลุพระอรหันต์เลย

ศีลละเว้นแล้วก็ว่างแล้วเราก็ปฏิบัติไปละเว้นแล้วก็ว่างเนี่ยเรากำลังรักษา
ศีลเดี่ยวนานกว่ารักษาศีลเป็นยังงัย? ความสำคัญของศีลเนี่ยอยู่ที่ล-ละ
ละเว้นเนี่ยถ้าเราไม่ละเว้นก็เหลือแต่สี่สีขาวสี่เหลืองสี่กรักสี่อะไรไม่มีประ
โยชน์หรือกหลอกลวงชาวบ้านอีกเพราะจิตไม่ละเว้นอาตมาคิดมากมาย
กายกอง

เทศน์มาตั้งแต่พรรษาแรกอาตมารู้มาตั้งแต่นั้นแล้วสอนมานานแล้วตอน
นี้มันชำนาญแล้วต้องว่าชำนาญแล้วถึงทำอะไรอยู่ได้เวลาก็ทิ้งมาได้มา
เทศน์มาสอนได้หยิบมาใช้ได้เหมือนกับผู้วิเศษเลยหยิบอะไรมาเป็นศาสต
ราอาวุธได้หมด

แต่อาวุธของพระพุทธเจ้าก็คือฆ่ากิเลสค้นหาไม่ได้ไปเที่ยวฆ่าคนไม่ได้ไป
ทำร้ายใคร

สอนคนให้มีปัญญาเพื่อให้ละทิ้งทุกข์ไม่ให้ไปสร้างกรรมทำบาปไม่มีเวร
มีกรรมกับใครเนี่ยอาตมาเนี่ยรู้มานานแล้วไม่ใช่เพิ่งรู้

เนี่ยละเว้นก็เป็นศีลเนี่ยตัวละเว้นเนี่ยตัวสำคัญความสำคัญของศีลก็อยู่ที่ล
อ-ละเนี่ยละเว้นแล้ว

ถ้าเราไม่ละไม่เว้นขั้นแรกเราก็ต้องละถ้าเรามีพ่อแม่พี่น้องบุตรภรรยาทร
พยสินสมบัติก็ต้องละมาแล้ว

ละนั้นเป็นละภายนอกแล้วมาตั้งอยู่ในสี่แห่งผ้ากาสาฬพัศตร์ก็มาละราคะโ
ลกะโทสะโมหะมานะทิฏฐิในตัวเองอีกเนี่ยเป็นการละภายใน

เมื่อเราละภายนอกภายในได้แล้วเราก็ได้อานิสงส์ของศีล สีเลนะ สุคะตัง
 ยันติเราจะเป็นสุขสุขเพราะการละเว้นภายในละเว้นภายนอก สีเลนะ
 โภคะสัมปะทา ก็เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยโภคสมบัติที่เรียกว่าเป็นอริยทรัพย์หรือ
 อริยศีลนั้นแหละ สีเลนะ นิพพุตัง

ยันติเนี่ยเราจะไปสู่พระนิพพานด้วยการละเว้นแล้วว่าง ตัสมา สีลัง
 วิโสทะเยเหตุ นั้นทำศีลของเราให้บริสุทธิ์ด้วยการที่ไม่ขโมยรูปขโมยเสียง
 ขโมยกลิ่นขโมยรสขโมยสัมผัสใครมาไว้ในใจเราทำจิตของเราให้ว่าง
 ต่อไปเนี่ยเราจะได้อานิสงส์สมบูรณ์

ก็ไม่ไช่ของยากอะไรเนี่ยเท่าที่อาตมาพูดให้ฟังยกตัวอย่างขึ้นมาแสดง
 ก็เนี่ยก็จะได้รู้แจ้งเข้าใจเรารู้แจ้งโดยพลัน

เราก็ตัดใจได้หมดว่างได้รวดเร็วแล้วเราก็จะได้ไม่มีทุกข์
 เมื่อเรารู้ทุกข์แล้วเราละทุกข์ได้แล้วเราก็สอนคนอื่นได้ให้ทำอย่างเรานั้น
 แหละเมื่อเขาหมดทุกข์สิ้นทุกข์แล้วเขาก็เห็นประโยชน์แล้วนั้นนะเราก็มี
 มิตรสหายเขาเรียกสัมาทิฎฐิเห็นชอบตามกันไป

เห็นอย่างเดียวคือว่าง(หัวเราะ)เดียวจะเห็นอะไร?

เห็นความว่างทุกคนต้องมีใจว่างหมดแล้วก็เป็นสุขแล้วก็ไม่สร้างปัญหาใ
 ม่กระทบกระทั่งแล้วก็ไม่ต้องทรมึงนึ่งนั้นนะ

กฎเหล็กมีอยู่ข้อเดียวว่าอาตมาเนี่ยห้ามทะเลาะกัน

วัดอื่นๆมีเยอะแยะแต่อาตมารักษาข้อเดียวให้ได้ห้ามทะเลาะกัน

อาตมาเห็นประโยชน์อะไร? จึงตั้งกฎเหล็กข้อเดียว เหมือนสัปปายะ๕

อาหารสัปปายะ ที่อยู่ที่อาศัยสัปปายะ ฤดูสัปปายะ ผู้คนสัปปายะ

ธรรมะสัปปายะ ถ้ามันทะเลาะทรมึงนึ่งกันหมดเลยถึงอาหารสัปปายะ

ที่อยู่สัปปายะ

แต่ถ้าบุคคลไม่สัปปายะเถียงกันซะแล้วหมดเผาเกลี้ยงหมดธรรมะที่เคยส
 งบเงียบอะไรมันทะเลาะกันเถียงกันแล้วก็เผาหมดเลย

ที่เคยประพฤติปฏิบัติกันมานานแสนนานก็หายหมดเพราะทะเลาะวิวาทกั
 นเนี่ยอาตมาจึงเห็นความสำคัญแล้วจึงสรุปลงเนี่ยกฎเหล็กข้อเดียวคือห้า
 มทะเลาะกัน(หัวเราะ) เพราะมันทะเลาะกันมันก็ไม่สามัคคีกันแล้วเนี่ย

สุขโข ปุญญสส

อุจยโยบุญนำสุขมาให้เราเนี่ยการที่เราจะเป็นผู้มีบุญเราก็จะเป็นผู้มีสุขเร
 าก็จะต้องไม่ทะเลาะกันเห็นมัยบุญก็เป็นชื่อเป็นสมมติชื่อว่า เป็นบุญแต่ชื่อ
 ว่าเป็นสุขแต่ความจริงบุญก็คือความยุติธรรมนั้นแหละที่ประกอบด้วยเมต
 ตาธรรมกรุณาธรรมมุทิตาธรรมอุเบกขาธรรมเนี่ยบุญเป็นพรหมบุญอยู่ต
 รงนี้

เพราะฉะนั้นเรารู้เราเข้าใจแล้วเราก็จะได้ไม่ม่งมายไม่เชื่อใครไม่ต้องไป
เชื่อใครเพราะเรารู้ได้เองเป็นปัจเจกตั้งเพราะเรามีสติมีสัมปชัญญะรู้จักตรัส
ตรู้อะไรถูกรู้อะไรผิดเนี่ยอันเนี่ยเป็นสิ่งที่เราต้องสำเหนียกรู้อะไรจำเอา
ไว้ในคราวเรามีทุกข์มีโทษเราจะต้องไปโทษใครด้วยต้องโทษตัวเองไป
ค้นหาทุกข์เองเมื่อเราเกิดมาเองเกิดแล้วต้องมาแก้ต้องเจ็บต้องตายเองไม่มี
ใครที่โดนฆ่าโดนใครฆ่าตายอะไรก็เป็นกรรมเป็นเวรที่เราไปล่วงเกินหรือ
ไปด่าพ่อด่าแม่เขาไว้หรือไปทำร้ายหรือไปฉ้อโกงเขาไว้เนี่ยไปฆ่าสัตว์
ลักทรัพย์ไปประพฤติผิดในกามไปมูสาгинเหล่าเมายาเป็นต้นเหตุให้
 নিজังไปอย่างรวดเร็วเนี่ยจำไว้ให้ดี

ถ้าเรามีศีล๕อย่างน้อยก็ยังไม่ถึงขาลงเป็นทุกข์ขาลงเป็นอนัตตา
ขาลงแก่เจ็บตายขาลงแล้วเราก็จะได้ไม่มีทุกข์ยืน เดิน นั่ง

นอนเป็นสุขนั้นเนี่ย *สุโข ปุณฺณสส*

*อุจฺยโย*เนี่ยการสั่งสมซึ่งบุญนำสุขมาให้เนี่ย

เนี่ยตรงเนี่ยสั่งสมความว่างไว้ให้ได้ ความว่างก็เป็นบุญ(หัวเราะ)

ที่เราทำให้เกิดบุญได้ก็ทำจิตให้ว่างได้...อ้าว!

ใครจะถามอะไรถาม...แบบเดียวหมดไปอีกแล้วอีกใครจะถามอะไรให้ถาม...

ชนะชัย เมฆา

ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันศุกร์ที่ ๗ มีนาคม พ.ศ.

๒๕๕๗

เวลา ๑๖.๓๒ น.